

Hospodáři

Rozmohl se nám tady takový nešvar. Co investiční akce, to nečekané vícenáklady za neověřitelné peníze. V minulém čísle jsme vás informovali o rozšíření sběrného dvora, kde oproti původní ceně vzrostla částka o více než milion korun. Další dvě realizované akce skončily podobně: Rekonstrukce komunikace v ulici Ke Mlýnu - vícenáklady oproti vysoutěžené ceně přes 255 000 Kč. Rekonstrukce bytového domu ve Skalní ulici - vícenáklady oproti vysoutěžené ceně téměř 500 000 Kč.

Ještě na červnovém zasedání veřejného zastupitelstva obce jsem se pana starosty tázal, zda-li je ve smlouvě se zhotovitelkou firmou ze strany obce uvedeno, že je suma za celé dílo konečná. Tedy abychom se přesně takovému způsobu plýtvání peněz vyhnuli a obec zaplatila firmě pouze tu částku, kterou nabídla ve výběrovém řízení a díky níž

také zvítězila. Jeho odpověď zněla: „Samozřejmě, že ano.“ Skutečnost? Pouhé čtyři týdny nato zastupitelstvo na červencovém veřejném jednání schvalovalo vícenáklady pro firmu za 400 000 Kč, na srpnovém zasedání pak za další desítky tisíce korun.

Tak to dopadá, když výběrová řízení ve Štěnovicích probíhají tak, jak probíhají. Zastupitelé se o všech dozvídají až zpětně, někdy dokonce až v době, kdy už vybraná firma investiční akci realizuje. Ale drtivě většině zastupitelů to nevadí. Bohužel, doplácí na to především občané. Mnohokrát z úst vedení obce slyšíme: „Na to nejsou peníze...“ Pokud by se však chovali hospodárně, bylo by na ledacos.

Jen pro srovnání, zatímco vedení obce vybírá firmy, které nás oproti vysoutěženým cenám stojí další nemalé peníze navíc, já sehnal takovou, co by udělala v rámci svého

marketingu nový plot okolo budovy naší mateřské školy zcela zdarma. Jak všichni víme, je v dezolátním stavu už mnoho let. Trčí z něj ostré dráty a je v podstatě zázrak, že se tam některému z dětí ještě něco nestalo. Mimochodem, nad tím se také pozastavuji. Realizuje se nová mateřinka za 30 milionů korun, ale plot se ponechá v takovéto otřesné podobě. Firma, kterou jsem nabízel, měla jeden jediný požadavek, chtěla projektovou dokumentaci. Jejich požadavek jsem následně tlumočil vedení obce. Pan místostarosta mi odpověděl: „Projekt není a letos na něj v rozpočtu nejsou peníze.“

A tím jsme přišli o firmu, která chtěla pomoci. Jsem moc zvědavý, na kolik nás plot v MŠ přijde, až se toho jednou, výhledově, chopí vedení obce a kolik pak budou činit vícenáklady.

David Laštovka

Všechna čísla ŠTĚNOVICKÉHO ZPRAVODAJE naleznete na stránkách: osvetastenovice.wz.cz

Štěnovice kdysi a dnes

Přinášíme čtenářům dva pohledy na jedno místo nebo objekt v naší obci. Mohou porovnat, jak se v toku času mnohé změnilo. Stává se, že změna je tak výrazná, že místo nebo stavbu nepoznáváme. Samozřejmě se mnohé změnilo k lepšímu, ale často také vidíme, že kdysi bývalo místo pěkné ve srovnání s dneškem. Třeba nás toto zjištění povede ke snaze dát místu nebo objektu jeho ztracenou krásnější podobu. Čtenáři mohou sami dát náměty ke srovnání, rádi uveřejníme.

Alena Vlčková

Kdysi chloubou štěnovického pivovaru, Pivovarská restaurace. Postaveno Šebestiánem Kličkou r. 1901. Foto z roku 1932, uprostřed v kravatě nájemce František Sušánka.

Dnešní smutný pohled na bývalou Pivovarskou restauraci, je v majetku soukromníka.

Zajímá nás to, aneb peníze na prvním místě?

V červnovém vydání Zpravodaje jsem čtenářům slíbila vrátit se ještě jednou k investiční akci obce s názvem Rekonstrukce parkové plochy (před hlavním vchodem do budovy ZŠ), tentokrát bych se ráda zaměřila na ekonomické hledisko, tedy na související výdaje. Co mě k tomu vede? Zřejmě částka 101 tis. Kč, která byla v měsíci březnu obcí vydána za zemní práce spojené s těmito úpravami, tedy za to, co můžeme v současnosti před školou vidět.

Celkový rozpočet akce je 175 tis. Kč. Ten zahrnuje zemní práce, komunikace, doplňující práce na komunikaci, prorážení otvorů, vícepráce, nákup a výsadbu zeleně, instalaci laviček. Toto jsem vyčetla z dostupných materiálů. Zřejmě se tento seznam ještě rozšíří – napadá mě třeba zprovoznění hydrantu sloužícího k zalévání nově vysazených stromů a keřů. Odečteme-li si od 175 tis. Kč částku 101 tis. Kč za již provedené práce, zbývá 74 tis. Kč, za které bychom měli pořídit vše zbývající. Je to reálné? Necht' si odpoví sám každý z nás.

Pojďme se společně podívat na některé výdajové položky. Těžko mohu jako laik rozporovat částku téměř 30 tis. za odstranění a likvidaci dřevin, sejmutí a rozprostření ornice, odstranění starých betonových obrubníků. Avšak opravdu bylo nutné platit za spálení křovin a stromů, když máme v obci pozemek k

ukládání bioodpadů? I drobné ušetřené peníze mohou sloužit užitečným věcem. Při prohlížení faktury mě však zaujala jiná skutečnost – v položce víceprací v celkové výši za téměř 19 tis. Kč se objevuje 13 tis. Kč za přemístění křoví. Proč toto chybí v položkovém rozpočtu a je zahrnuto ve vícepracích? Copak se s tím nepočítalo? Podtrženo a sečteno: jen za odstranění původního křoví jsme zaplatili více než 27 tis. Kč.

V předcházejícím odstavci jsem chtěla poukázat na to, jak je důležité při plánování investičních akcí věnovat pozornost položkovému rozpočtu a zejména schvalování víceprací. Na této miniaturní zakázce „zanedbatelné“ výše se ukázalo, že položka víceprací může klidně bez mrknutí oka navýšit fakturu o 29 %. Co potom velké zakázky, kde jde o výrazně vyšší částky? To jsme letos viděli například při rozšiřování sběrného dvora, kde se pohybujeme v řádu milionů.

Kromě dobré přípravy ze strany investora postrádám rovněž i veřejnou diskusi podloženou odbornými stanovisky k odůvodnění účelu celé akce, která ani nebyla na letošní rok rozpočtována. Argument „proč bychom to neudělali, když na to máme“ je poněkud chabý – účelné investice by mohly vypadat jinak. Jak si stojí ostatní akce, které byly na r. 2020 řádně naplánovány?

Jitka Hněvsová

Vzpomínka

V září letošního roku by se dožila 80 let paní Ludmila Pešková. Jistě si mnozí ve vsi vzpomenu na krásná pěvecká vystoupení souboru štěnovických žen, který dlouhá léta paní Ludmila vedla. Dalo hodně práce nacvičit všechny písničky, ušít kostýmy a často zhotovit i různé rekvizity k vystoupení souboru. Odměnou všem ženám byla radost posluchačů ve Štěnovicích i v širokém okolí. K tomu přispěla především svým vedením paní Pešková. Vzpomínají na ni nejen všechny její kamarádky, ale určitě všichni, kteří ji znali.

Za spolek Ženy Štěnovice Zdenka Šestáková

Po starých štěnovických schodech

PhDr. Alena Vlčková, kronikářka obce

Nejsou sice zámecké, jako je tomu v Hašlerově písničce, ale vedou od štěnovického zámku a jejich stáří je vskutku úctyhodné. Však už také slouží štěnovické veřejnosti bez jednoho roku celých 125 let, protože poprvé se po nich lidé prošli v září roku 1906. Jaké jiné by to mohly být schody, než jsou ty Na Kukačce.

O potřebě upravit stráž od mlýnské strouhy vzhůru na náves ke kostelu se již dlouhou dobu mluvilo ve štěnovických hospodách u vyhlášeného piva z Kličkova pivovaru, především pak v Pivovarské restauraci otevřené v roce 1901, ale také na obecním úřadu, který v dobách císaře pána ještě požíval velké vážnosti. Vždyť to nebyla jednoduchá záležitost, jak by se na první pohled zdálo. Tak, jako i dnes, šlo hlavně o finance. Naši předkové měli ovšem rozhodování mnohem obtížnější, protože se nemohli spoléhat na žádnou dotaci, leda na mecenášství

vzácného člověka, kterým byl majitel velkostatku Šebestián Klička. Konečně bylo tedy na schůzi obecního zastupitelstva 1. března 1906 rozhodnuto, že cestu od mlýnské strouhy vzhůru ke kostelu nahradí nové schodiště. V rozpočtu obce na rok 1906 je v části „vydání“ zapsáno: „...usneseno v první řadě upravití náležitě umístěnými schody cestu od mlýnské stoky ku kostelu...“ Rozhodnutí obecního úřadu bylo 19. března 1906 oznámeno Výboru okresního zastupitelstva Království českého v Plzni, neboť tento nadřízený orgán musel se stavbou souhlasit. Odpověď z Plzně přišla starostovi mlynáři Petru Pavlíkovi do týdne: „Vyhovujeme žádosti... a zasíláme návrh na zřízení schodů...“

Na začátku 20. století se na pozemcích svahu (dnes Štěnovická ulice) od kostela ke strouze rozprostírala pole, která z velké části patřila velkostatku.

pokračávní na str. 4

Skautské ideály

PhDr. Alena Vlčková,
kronikářka obce

Přesahují čas, jejich hodnota je nezměřitelná, může se na ně záměrně zapomenout nebo je zakazovat, ale přesto skautské ideály jsou věčné. Co je ovšem pro dnešek vzhledem k junácké organizaci smutné, je to, že mnohé z junáckých ideálů jsou dnešním junákům cizí.

Junácká organizace ve Štěnovicích byla založena před 75 lety, a to v červnu 1945. Již za války se scházelo sedm štěnovických kluků a hrdě si říkali Hoši statečných srdcí. Byli to: Standa Hofhans, Jindra Terč, Jaromír Mašek, Pepík Kuneš, Zdeněk Žilinski a Pepík Kovář. Jistě byli ovlivněni dobou války a také četbou románů Karla Maye. Chtěli být jako literární hrdinové čestnými, spravedlivými, pracovitými a odvážnými lidmi. K tomu nepotřebovali prérui, mohli být takovými lidmi i v obyčejné české vsi. Sedm kluků vědělo, že mají-li pomáhat jiným, být vzorem v chování a jednání, k tomu je třeba získat další mladé Štěnovičáky. Tehdy v červnu 1945 se vydal Standa Hofhans do Plzně, aby v kanceláři krajské organizace Junáka oznámil, že

i Štěnovice budou mít svou junáckou organizaci. A tak na konci června skládali štěnovičtí kluci a děvčata junácký slib: „Slibuji na svou čest, jak dovedu nejlépe milovati vlast a sloužiti jí v každé době, plniti vlastní povinnosti a zachovávat zákon junácký, duší i tělem býti hotov pomáhati bližnímu. Tak mi pomáhej Bůh.“

Existence štěnovického Junáka nebyla dlouhá, všeho všudy pět let, ale uměla oslovit velké množství dětí a mládeže. Ještě v roce 1949 stále pracovalo ve vsi Středisko Junáka a jeho tři oddíly měly 65 členů. O zákaz existence junácké organizace se ovšem postaraly společenské změny, ke kterým došlo v Československu po tzv. Vítězném únoru v roce 1948. Čteme-li dnes ve štěnovické junácké kronice, získáme svědectví o tom, jak byla naplňována junácká přísaha. Junáci byli vždy ochotni pomáhat ve vsi v konkrétních situacích, nikdy nežádali tehdejší MNV o žádnou dotaci nebo finanční příspěvek. Uměli si na potřeby organizace sami vydělat, nebáli se žádně

Spolek Osvěta Štěnovice pořádá

Cesta židovské historie - procházka s kronikářkou obce po místech spojených s židovským osídlením ve Štěnovicích. Sraz u mlýna v 15.00 hod. v neděli 20. září 2020.

Zájemce o historii zveme na komentovanou prohlídku barokního kostela Nanebevzetí Panny Marie v Přešticích, která se uskuteční v pondělí 28. září 2020. Sraz účastníků a odjezd ze Štěnovického náměstí je ve 13.30 hod. Zájemci se mohou přihlásit na emailu spolku osveta.stenovice@seznam.cz, přihlášení je nutné z důvodu organizace dopravy.

V sobotu 10.10.2020 pořádáme výšlap na zříceniny hradů Rýzmbek a Nový Herštejn. Trasa je dlouhá cca 13 km, vedena je převážně v lesnatém terénu. Zájemci se mohou přihlásit na emailu spolku osveta.stenovice@seznam.cz, přihlášení je nutné jako vždy k organizaci dopravy. Kdo rád podniká výlety do přírody, či navštěvuje památná místa, určitě si při tomto výletu přijde na své.

práce. Lásku k přírodě byla pro ně samozřejmostí. Měli v opravdové a nikoli nařízené úctě významné osobnosti, jako byl Jan Hus nebo prezident Masaryk. Mnozí možná řeknou, že „dnes je jiná doba“, a proto i junácká organizace „je jiná“. Ano, změnilo se mnohé ve vsi za těch 75 let od vzniku naší junácké organizace. Co se ovšem nemůže změnit, jsou junácké ideály.

První štěnovickou junáckou organizaci nám

připomíná jejich krásná kronika, bohatá fotografická sbírka a jedna cenná junácká vlajka. Ta byla objevena v loňském roce a patřila oddílu Bobrů. Přidáme-li ještě vzpomínky pamětníků, je dost podnětů k tomu, aby se dnešní skauti ve vsi pokusili naplňovat skautské ideály, jako to činili jejich předchůdci.

Historie štěnovické junácké organizace je zpracována ve sborníku č. 11 Skauting ve Štěnovicích.

Po starých štěnovických schodech

pokračování ze strany 2

A tak obec část pole musela vykoupit, aby se rozšířil obecní pozemek se stávající cestou. Zajímavé také bylo, že se krátce uvažovalo o tom, že by schodiště mohlo být dřevěné. Naštěstí se páni zastupitelé přiklonili k variantě schodů žulových. Jak by také ne, vždyť se již pár let těžila ve štěnovických lomech kvalitní žula. Bylo tedy pochopitelné, že schodiště bude právě ze štěnovického kamene. S největší pravděpodobností dodala

kámen firma Josefa Hejreta, jako tomu bylo u schodů od obecní pastoušky k potoku. Nežli ale proběhla „oferta“ na stavebníka, dnes tomu říkáme výběrové řízení, musel obecní úřad přihlídnout k návrhu rozpočtu, který vyhotovil okresní „cestmistr“ František Šmíd. Celkový náklad na vybudování schodiště se zábradlím vyšel tehdy (4. července 1906) na sumu 1756 korun a 97 haléřů.

Obecní úřad stanovil celou řadu podmínek, které bylo nutno dodržet. Až neskutečnou se zdá být doba určená k vybudování schodiště. Veřejná nabídka zakázky vešla v platnost 16.

července 1906 a schodiště mělo být předáno k užívání za šest týdnů, tedy 1. září 1906. Ve smlouvě se uvádí: „Nebyl-li by najímatel (stavebník) v ustavený čas se stavbou hotov, platí za každý další den pokutu 2 koruny.“ Vezmeme-li v úvahu techniku, kterou na začátku minulého století mohli dělníci využít při stavbě schodiště o 45 schodech, je dodání stavby v šesti týdnech opravdu krátká doba. Také bylo stanoveno, v jaké době bude vše zapláceno: „... první vyplatí se po usazení 25 schodů, druhá po usazení schodu posledního a třetí po kolaudaci stavby.“ Obec se také jistila, co se kvality práce týče tím, že firma, která

bude schodiště stavět, musí složit záruku 20 korun hotově nebo na vkladní knížce. Tuto záruku si ponechá obecní úřad celý rok po ukončení stavby a teprve poté, bude-li obec se stavbou spokojena, vrátí peněžní záruku firmě.

Ke stavbě schodiště byla vybrána stavební firma Karla Štiky ze Starého Plzeňce. Štikova firma pracovala pro obec již v letech minulých, a tak se obecní zastupitelstvo rozhodlo pro plzeňskou firmu jednohlasně. Však také stavitel Štika vyšel obci vstříc, když v návrhu smlouvy uvedl: „... a zavazuji se, že veškeré vypsání práce ... vykonám se slevou 10%. Zároveň

prohlašuji, že podmínky a rozpočty stavby se týkající jsou mi známy a jim se bezvýjimečně podrobuji...“

Firma stavitele Štiky opravdu nové schodiště předala k užívání 1. září 1906. Dodatečně v letech následujících bylo ještě upravováno okolí schodiště. Kdysi se každý vlastník sebemenšího pozemku staral o to, aby byl pozemek náležitě využit, ať už se jednalo o pole, louku, pastvinu nebo pouhý příkop podél cesty. V této snaze nebylo rozdílu mezi velkostatkem nebo vlastníkem pozemku o několika metrech. Pole velkostatku na severním svahu schodiště sousedila s obecním pozemkem u schodů. Aby nedocházelo ke škodě na poli velkostatku, rozhodl se majitel Klička pole „podél samého schodiště v rovné čáře ohradit“. Proto podal v dubnu 1908 žádost na obecní úřad, aby s obcí částečně pozemky vedle schodiště vyměnil a částečně odkoupil. Obecní úřad neměl námitek a velkostatku vyhověl. Získal tím prostor kolem schodiště, kam bylo možno zasadit třešně, jejichž úroda byla prodána a obecní kasa tím byla obohacena.

Obec byla náležitě pyšná na nové schodiště a není divu, že dbala na jeho údržbu a zkrášlování okolí. Bohužel po druhé světové válce se schodišti a stráni kolem nevěnovala taková péče a schodiště chátralo. Místo stromů lemujících strání až dolů ke strouze se rozrostla džungle křoví. Na generální opravu schodiště došlo až v dubnu 1957 a oprava vyšla tehdejší MNV na 11 513 korun. Po opravě ale bylo schodiště zkráceno o několik schodů, původně dosahovalo blíže ke strouze. Další opravy se schodiště dočkalo opět po více než půl století v roce 2014. A tak to, co kdysi před stoletím vybudovali naši předkové, nám slouží dodnes. Jen naše péče o kdysi krásný kout vsi už dávno není taková, jaké se mu dostávalo na začátku minulého století a jakou by si schodiště a jeho okolí zasloužilo i dnes.